

Kapitel 6 – Det hebreiska begreppet för tillbedjan

I förra kapitlet såg vi att det inte är samma sak att komma i den Eviges Namn som att vara den Evige. En agent som sänds ut från den Evige bär den Eviges Namn, talar den Eviges ord, handlar å den Eviges vägnar och ser ut som den Evige. Den Evige fullföljer sina planer på jorden genom sina agenter och många gånger är det svårt att se skillnaden mellan sändebudet och den som har sänt det. Den som tar emot ett sändebud tar emot utsändaren.

I detta kapitel skall vi närmare undersöka det hebreiska begreppet för tillbedjan.

Enligt svenska akademins ordbok¹ betyder ordet "tillbedja":

- 1) (t) [jfr mlt. *t-obeden*] rikta en bön eller begäran eller anmodan till (någon (eller något)); (ödmjukt eller vänligt eller hövligt) be (någon) om (något), ombedja; möjligen även närmande sig eller övergående i betydelsen: be (någon) komma tillstädes, tillkalla.
- 2) [jfr lat. *adorare*] med avseende på Gud eller högre (eller ss. mer eller mindre gudomligt eller heligt betraktat) väsen (person eller djur eller sak) eller avgud: (med (underdåniga) åtbörder eller åthävor eller genom offer) vända sig i bön eller betyga sin vördnad; be till, åkalla; även (och numera bl.) allmännare: dyrka (se DYRKA , v.¹ III); även abstrakt, särskilt (i bibeln eller bibelpåverkat språk) med prepositionen inför, förr även för.
- 3) (t) reflexivt: genom bön eller begäran o. d. (söka) tillägna sig (något); någon gång sannolikt även icke reflexivt.

När vi närmar oss Skrifterna är det snarare betydelse nummer 2 av ordet som blir aktuellt. Inom religiösa sammanhang förstås ordet "tillbedjan" som något man gör inför det som anses vara ett högre väsen och som man erkänner som gud eller en gudomlighet. Är detta den betydelse av begreppet tillbedjan som de hebreiska Skrifterna ger? Nej, det finns inte något hebreiskt ord som betyder exakt samma sak som det svenska ordet *tillbe* eller *tillbedja*. Det finns ett ord som många gånger översätts som *tillbe* men dess betydelse är inte exakt samma som den svenska termen *tillbe*. Om vi gör ett djupare studium av detta hebreiska begrepp märker vi att man inte kan grunda sig på det för att hävda att Messias måste vara en gudomlig varelse eftersom han blir föremål för denna typ av vörtnadsbetygelse. Vi skall nu se varför det ligger till på det viset.

Men innan vi gör en djupare analys av hur det hebreiska ordet för tillbedjan används i Bibeln bör vi klarlägga att det finns en nyansskillnad mellan det vi på svenska kallar lovprisning eller tacksägelse och det vi kallar tillbedjan. Lovprisning och tacksägelse kan vi se som uttryck för hyllning genom ord, sånger och olika instrument inklusive människokroppen. Tillbedjan har snarare att göra med en inre attityd och hållning av vörtnad som uppenbarar sig i en konkret yttre handling. Medan lovprisning och tacksägelse uttrycker sig på ett hörbart och ibland högljutt sätt, är tillbedjan något som uttrycks genom ett speciellt kroppsligt uttryck som är orsakat av en inre vörtnadsfull attityd av fruktan och respekt.

Skriftenlig tillbedjan har också att göra med djuroffer och den avskilda tjänsten i tabernaklet och templet (se 1 Mos 22:5; 1 Sam 1:3; Jes 36:7; Joh 12:20; Upp 11:1).

De hebreiska orden "hishtachavà" och "sagad"

¹ Spalt [T1187] © Svenska Akademien, webbversionen, <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>. Något reviderad.

Det hebreiska ordet "hishtachavà"² betyder böja sig ner, falla ner, buga sig, ge hyllning, böja knä, tillbe. Ordet kommer från "shachà" som betyder böja sig; bocka, buga sig, vara ödmjuk.

Det arameiska ordet "segid"³ förekommer flera gånger i Daniels bok, kapitel tre. Där har man översatt det som *tillbe*. Detta arameiska ord motsvarar det hebreiska ordet "sagad".⁴ Ordet "sagad" förekommer enbart fyra gånger i den hebreiska texten.⁵ Både detta ord och dess arameiska motsvarighet är i Skrifterna alltid knutna till falsk tillbedjan.

"Sagad" betyder falla ner, knäböja, buga sig, knäböja; dyrka, tillbe, ge hyllning, högakta.

Ordet "hishtachavà" är det som mest används i Skrifterna och det som vi nu skall analysera i detalj.

Hur används det hebreiska ordet "hishtachavà" i Skrifterna?

Det hebreiska ordet "hishtachavà" används för att uttrycka tillbedjan inför den Evige

I 1 Mosebok 24:26 står det skrivet:

*Då böjde mannen sig ner och **tillbad** ("hishtachavà") HERREN (SFB)*

I 2 Mosebok 4:31 står det skrivet:

*Då trodde folket, och när de hörde att HERREN hade tagit sig an Israels barn och sett deras lidande, böjde de sig ner och **tillbad** ("hishtachavà"). (SFB)*

I 2 Mosebok 24:1 står det skrivet:

*Och han sade till Mose: "Stig upp till HERREN, du själv jämte Aron, Nadab och Abihu och sjuttio av de äldste i Israel; och I skolen **tillbedja** ("hishtachavà") på avstånd." (1917)*

I dessa tre texter översattes ordet "hishtachavà" som *tillbe* eftersom det är klart att det syftar på högsta graden av vördnadshandling inför den Evige. I de två första texterna förekommer ordet tillsammans med ordet "kadam"⁶ som betyder böja sig, buga. I den tredje texten står det ensamt.⁷

I dessa texter är det uppenbart att ordet "hishtachavà" har att göra med den högsta formen av vördnadsbetygelse inför den Evige. På svenska kallar vi det för "tillbedjan".

Ordet "hishtachavà" betecknar en yttre kroppslig hållning som uttrycker en inre attityd av vördnad. Men som vi sagt tidigare är det också starkt knutet till offertjänsten. Ordet kan därför ibland stå som en summering av hela den tjänst man utför inför den Evige

² **Strong H7812**, sha cha h, *shaw-khaw'*, A primitive root; to *depress*, that is, *prostrate* (especially reflexively in homage to royalty or God): - bow (self) down, crouch, fall down (flat), humbly beseech, do (make) obeisance, do reverence, make to stoop, worship.

³ **Strong H5457**, s^egid, *seg-eed'* (Chaldee); corresponding to H5456: - worship.

⁴ **Strong H5456**, sa gad, *saw-gad'*, A primitive root; to *prostrate* oneself (in homage): - fall down.

⁵ Jes 44:15, 17, 19; 46:6

⁶ **Strong H6915**, qa dad, *kaw-dad'*, A primitive root; to *shrivel* up, that is, *contract* or *bend* the body (or neck) in deference: - bow (down) (the) head, stoop.

⁷ I Svenska Folkbibeln och Bibel2000 har man där lagt till orden *fall ner* trots att de inte förekommer i den hebreiska texten, därför har jag föredragit att citera från 1917 års översättning som ligger närmare grundtexten.

som då innebär att man både bär fram offer till honom och böjer sig ner i vördnad inför honom.

I 5 Mosebok 26:10 står det skrivet:

*"... Och se, nu **bär jag fram den första frukten** från den mark som du, HERRE, har gett mig." Och du skall sätta ner korgen inför HERRENS, din Guds, ansikte och **tillbedja** ("hishtachavà") inför HERRENS, din Guds, ansikte. (SFB)*

I 1 Samuelsboken 1:3a står det skrivet:

*Elkana gav sig år efter år i väg från sin stad för att **tillbe** ("hishtachavà") **och offra** åt HERREN Sebaot i Silo, där Elis båda söner Hofni och Pinehas var HERRENS präster. (SFB)*

I dessa två texter ser vi att ordet "hishtachavà" är knutet till offerttjänsten i tabernaklet och templet. Det finns även texter där ordet står som en sammanfattning för hela offerttjänsten och inte enbart för den kroppsliga vördnadshandling som görs efter att man framburit offret.

I 1 Mosebok 22:5 står det skrivet:

*Han sade då till sina tjänare: "Stanna här med åsnan. Jag och pojken går dit bort för att **tillbe** ("hishtachavà"), och sedan kommer vi tillbaka till er." (SFB)*

I 1 Samuelsboken 1:19 står det skrivet:

*De steg alla upp tidigt följande morgon, och **sedan de tillbett** ("hishtachavà") inför HERREN vände de tillbaka och kom hem till Rama. Elkana kände sin hustru Hanna, och HERREN kom ihåg henne. (SFB)*

I 1 Samuelsboken 1:24-28 står det skrivet:

*Men sedan hon hade avvant honom, tog hon honom med sig till HERRENS hus. Hon tog också med **sig tre tjurar, en efa mjöl och en vinlägel**. Hon förde honom in i HERRENS hus i Silo. Pojken var då ännu helt ung. **De slaktade tjuren** och förde sedan fram pojken till Eli. Hon sade: "Hör på mig, min herre, så sant du lever, min herre, jag är den kvinna som stod här bredvid dig och bad till HERREN. Den här pojken bad jag om, och nu har HERREN gett mig vad jag begärde. Därför vill jag nu ge honom tillbaka till HERREN. Så länge han lever skall han tillhöra HERREN." **Och de tillbad** ("hishtachavà") **HERREN där**. (SFB)*

I 2 Kungaboken 18:22 står det skrivet:

*Eller säger ni till mig: Vi förtröstar på HERREN, vår Gud. Var det inte hans offerhöjder och altaren Hiskia avskaffade, när han sade till Juda och Jerusalem: **Inför detta altare skall ni tillbe** ("hishtachavà") här i Jerusalem? (SFB)*

I Jeremia 7:2 står det skrivet:

*Ställ dig i porten till HERRENS hus och ropa där ut detta ord: Hör HERRENS ord, ni alla av Juda som **går in genom dessa portar för att tillbe** ("hishtachavà") **HERREN**. (SFB)*

Utifrån dessa texter ser vi att det är just den vördnadsbevisande tillbedjanshandlingen som man gör i samband med att frambära offer, som är det viktigaste och den huvudsakliga målsättningen med att offra. Man offerar för att kunna tillbedja. Offret är

vägen fram till den Evige och när man kommit fram till honom stannar man upp och böjer sig ner i vördnadsfull tillbedjan inför hans närvaro. Denna handling blir så själva höjdpunkten i offerttjänsten och är viktigare än själva offret. Vid vissa tillfällen nämns därför enbart ordet "hishtachavà" även om det är helt klart att det handlar om att man både offerar ett fysiskt offer och att man böjer sig ner i tillbedjan.

Det hebreiska ordet "hishtachavà" används för att uttrycka respekt inför den Eviges himmelska agenter

Det är viktigt att vi lägger märke till att ordet "hishtachavà" nödvändigtvis inte behöver uppfattas som att tillbe i bemärkelsen att erkänna någon som gudomlig och på detta sätt uttrycka sin vördnad inför denna gudomlighet. Ordet har inte samma styrka i hebreiskan som i svenskan. Därför kan man inte alltid översätta det med *tillbe* för det är inte fråga om tillbedjan i samtliga fall där ordet förekommer i de hebreiska Skrifterna. Betoningen av termen "hishtachavà" ligger, som sagt, i första hand på en yttre handling. Det är därför den inre attityden som i varje fall avgör om det är fråga om det man på svenska kallar för "tillbedjan" eller inte. Det är avsikten som bestämmer vilken grad av vördnad som ges till den som på detta yttre sätt bevisas heder. Utåt sett kan det se likadant ut men den inre attityden är avgörande när det gäller att erkänna vilken maktposition den får sig tillerkänd som blir föremål för denna form av vördnadshandling. När nu ordet "hishtachavà" förekommer kan man alltså inte klart veta om det är fråga om tillbedjan eller inte. Det beror på hjärteinställningen hos den som utför denna handling.

Ordet "hishtachavà" förekommer för första gången i Skrifterna i 1 Mosebok 18:2. Sammanhanget visar att man där inte kan förstå det i betydelsen tillbedja. Där står det skrivet:

*Han såg upp, och se, tre män stod framför honom. Då han fick syn på dem skyndade han sig emot dem från tältöppningen och **bugade sig** ("hishtachavà") till jorden. (SFB)*

Lägg märke till att här används samma ord som det vi tidigare sett och som där betecknade tillbedjan inför den Evige. Vår fader Avraham böjde sig ner till jorden inför dessa himmelska agenter i vördnad för den position de hade som den Högstes delegater, men han tillbad dem inte. Ordet "hishtachavà" har en svagare betydelse än "tillbedja". Därför har de flesta översättarna inte heller översatt ordet "hishtachavà" som *tillbedja* i de texter där det inte är fråga om att böja sig inför den Evige. Det är uppenbart att det svenska ordet "tillbe" är mycket mer begränsat än det hebreiska ordet "hishtachavà". "Hishtachavà" behöver, som sagt, alltså inte nödvändigtvis förstås som tillbedjan utan som en yttre vördnadsbevisning inför en överhetsperson eller en person man vill hedra. Naturligtvis finns en grundläggande tanke bakom denna handling där man erkänner den höghet som den Högste har delegerat till olika personer i maktposition. Det är visserligen sant att alla människor är värda att hedras just därför att de återspeglar Elohim, men de som blivit insatta i en högre auktoritetsställning och som på så sätt representerar den Mäktige är värda att få större heder och vördnadsbevisning än andra. När man därför hedrar en agent hedrar man och erkänner man den ställning som den Evige gett denne delegat. På så sätt erkänner och hedrar man den Evige. Den principen talade vi också om i förra kapitlet.

1 Mosebok 19 berättar om hur de två änglarna gick ner till Sodom för att besöka Lot. I 19:1 står det skrivet:

*På kvällen kom **de två änglarna** till Sodom, och Lot satt då i Sodoms port. När han fick se dem, steg han upp för att möta dem, och **han föll ner** ("hishtachavà") med ansiktet mot jorden. (SFB)*

I 4 Mosebok 22:31 står det skrivet:

*Då öppnade HERREN Bileams ögon, så att han såg **HERRENS ängel** stå på vägen med ett draget svärd i handen. Och han bugade sig och **föll ner** ("hishtachavà") på sitt ansikte. (SFB)*

När Yehoshua fick möta befälhavaren för den Eviges himmelska härskara böjde också han sig ner till jorden i stor vördnad, som det står skrivet i Josua 5:13-15:

*Medan Josua var vid Jeriko, hände sig en gång när han lyfte blicken, att han såg en man stå där framför honom med ett draget svärd i sin hand. Då gick Josua fram till honom och frågade honom: "Tillhör du oss eller våra fiender?" Han svarade: "Nej, jag är **befälhavare över HERRENS här** och har nu kommit hit." Då föll Josua ner till jorden på sitt ansikte, **tillbad** ("hishtachavà") och sade till honom: "Vad har min herre för budskap till sin tjänare?" Befälhavaren över HERRENS här sade då till Josua: "Tag skorna av dina fötter, ty platsen där du står är helig." Och Josua gjorde så. (SFB)*

På samma sätt som Moshè hade fått ta av sig skorna vid den avskilda plats där den Eviges agent uppenbarade sig (2 Mos 3:2, 5), fick nu också Yehoshua inte bara böja sig ner till marken i vördnad utan också ta av sig skorna inför detta himmelska sändebud.

Här har vi fyra exempel på hur människor faller ner på sitt ansikte i vördnad för himmelska sändebud. Den hebreiska texten använder samma ord som vi tidigare sett – "hishtachavà" –och som då översattes som *tillbad*, för att uttrycka det som Avraham, Lot, Bilam och Yehoshua gjorde inför dessa sändebud. De hebreiska Skrifterna gör uppenbarligen ingen skillnad mellan det vi i svenskan kallar tillbedjan och att buga sig i respekt.

Har man rätt att tillbe änglar? Nej, tillbedjan får enbart ges till den Högste. Definitionen av avgudadyrkan är att man tillber det skapade i stället för Skaparen, som det står skrivet i Romarbrevet 1:25:

De bytte ut Guds sanning mot lögnen och tog sig för att dyrka och tjäna det skapade i stället för Skaparen, han som är välsignad i evigheter, amen. (SFB)

Om Avraham, Lot, Bilam och Yehoshua hade tillbett de himmelska sändebuden hade de begått avgudadyrkan. Tillbedjan av ett sändebud som om det vore utsändaren är en bedräglig form av avgudadyrkan. Det är därför självklart att änglarna inte ansåg att Avraham, Lot, Bilam och Yehoshua tillbad dem eftersom de inte tillrättavisade dem för det, vilket var fallet på flera andra liknande ställen i Skrifterna, (Upp 19:10; 22:9; Luk 4:8). Dessa fyra män förstod att skilja mellan tillbedjan av den Högste och mycket stor hedersbevisning till den Högstes representanter. Men utåt sett kan man inte se någon skillnad eftersom de bugade sig till marken för dessa änglar.

Dessa texter utgör bevis för att ordet "hishtachavà" talar om en yttre vördnadshandling och inte nödvändigtvis måste förstås som tillbedjan.

Det hebreiska ordet "hishtachavà" används för att uttrycka respekt inför politiska och andliga myndighetspersoner

Ordet "hishtachavà" används inte bara för att uttrycka djup vördnad inför den Evige och hans agenter utan även för att visa djup respekt inför människor.

Yitschak profeterade att folken skulle komma att buga sig i vördnad och erkänna Israels ledarskap, som det står skrivet i 1 Mosebok 27:29:

*Folk skall tjäna dig och folkslag **falla ner** ("hishtachavà") för dig. Var en herre över dina bröder. Din mors söner skall **falla ner** ("hishtachavà") för dig. Förbannad vare den som förbannar dig och välsignad den som välsignar dig!" (SFB)*

Yosefs drömmar talar om hur människor skulle erkänna hans ledarposition genom att böja sig i djup vördnad inför honom.

I 1 Mosebok 37:7-10 står det skrivet:

*Vi band kärvar på åkern. Då reste sig min kärve upp och blev stående, och era kärvar ställde sig runt omkring och **bugade sig** ("hishtachavà") för min kärve." Men hans bröder sade till honom: "Skulle du bli vår kung och härska över oss?" Och de hatade honom ännu mer för hans drömmars skull och för det han hade sagt. Sedan fick han ännu en dröm som han berättade för sina bröder. "Lyssna", sade han, "jag har haft en dröm till. Jag drömde att solen och månen och elva stjärnor **bugade sig** ("hishtachavà") för mig." När han berättade detta för sin far och sina bröder, tillrättavisade hans far honom och sade: "Vad är det för en dröm du har haft? Skulle jag och din mor och dina bröder komma och **buga oss ner** ("hishtachavà") till jorden för dig?" (SFB)*

I 1 Mosebok 42:6; 43:26, 28 kan vi läsa om hur Yosefs drömmar uppfylldes när hans bröder bugade sig i djup vördnad inför honom, som det står skrivet:

*Josef var nu den som hade makten i landet och det var han som sålde säd till allt folket. När Josefs bröder kom dit, **bugade de sig** ("hishtachavà") för honom med ansiktena mot jorden... När Josef kom hem tog de gåvorna som de hade med sig in till honom i huset, och de **bugade sig** ("hishtachavà") till jorden för honom... De svarade: "Ja, det står väl till med vår far, din tjänare. Han lever än." Och de bugade sig och **föll ner för honom** ("hishtachavà"). (SFB)*

Ett annat exempel är när Parøs tjänare bugar sig i vördnad inför Moshè.

I 2 Mosebok 11:8 står det skrivet:

*Då skall alla dina tjänare komma ner till mig och **buga sig** ("hishtachavà") för mig och säga: Ge dig av, du själv och allt folket som följer dig! Sedan skall jag dra ut." Och Mose gick ut från farao, upptänd av vrede. (SFB)*

Översteprästen Elis ättlingar skulle komma att buga sig i vördnad inför den utlovade kommande översteprästen, som det står skrivet i 1 Samuelsboken 2:36:

*Och det skall bli så att var och en som är kvar av ditt hus skall komma och **falla ner** ("hishtachavà") inför honom för att få ett silvermynt eller en kaka bröd och säga: "Anställ mig för någon prästsyssla, så att jag får en bit bröd att äta." (SFB)*

David bugade sig med ansiktet mot jorden inför kung Shaul.

I 1 Sam 24:9 står det skrivet:

*Då steg också David upp och gick ut ur grottan och ropade efter Saul: "Min herre och konung!" När Saul såg sig tillbaka, böjde David sig ner med ansiktet mot jorden och **bugade sig** ("hishtachavà"). (SFB)*

Här kommer en lista med ytterligare tillfällen då Skrifterna nämner om hur människor bugade sig i vördnad inför politiska och andliga myndighetspersoner. I samtliga fall används ordet "hishtachavà".

1 Sam 25:23, 41	Abigail inför kung David
1 Sam 28:14	Shaul inför profeten Shmuel
2 Sam 1:2	Sändebudet från Shauls läger inför kung David
2 Sam 9:6, 8	Mefiboshet inför kung David
2 Sam 14:22	Joav inför kung David
2 Sam 14:33	Avshalom inför kung David
2 Sam 15:5	Folket inför Avshalom
2 Sam 16:4	Tsiva inför kung David
2 Sam 18:21	Etiopiern inför Joav
2 Sam 18:28	Achimaas inför kung David
2 Sam 24:20; 1 Krön 21:21	Arauna inför kung David
1 Kung 1:16, 31	Bat-Sheva inför kung David
1 Kung 1:23	Natan inför kung David
1 Kung 1:53	Adonia inför kung Shlomo
2 Kung 2:15	Profetlärjungarna inför Elisha
2 Kung 4:37	Sunemitiskan inför Elisha
Jes 45:14	Folk från Mitsrajim, Nubien och Seva inför Israel
Jes 60:14	Förtryckarnas söner inför Yerushalayim
Rut 2:10	Rut inför Boaz
Ester 3:2	Kungens tjänare inför Haman
2 Krön 24:17	Jehudas furstar inför kung David

När man nu böjde sig djupt ner i full respekt för dessa myndighetspersoner och andliga ledare innebar det naturligtvis inte att man tillbad dem. Här ser vi ytterligare många bevis på att ordet "hishtachavà" inte enbart bör förstås som tillbedja.

Det hebreiska ordet "hishtachavà" används för att uttrycka respekt inför äldre personer och familjemedlemmar

Yaakov med familj bugade sig i djup respekt inför den äldre brodern Esav.

I 1 Mosebok 33:3, 6-7 står det skrivet:

*Själv gick han framför dem och **bugade sig** ("hishtachavà") sju gånger ner till jorden, innan han kom fram till sin bror... Sedan gick slavinnorna fram med sina barn och **bugade sig** ("hishtachavà"). Efter dem gick Lea fram med sina barn och **bugade sig** ("hishtachavà"). Till sist gick Josef och Rakel fram och **bugade sig** ("hishtachavà"). (SFB)*

När Yehudà blev satt att råda över resten av Israels barn används ordet "hishtachavà", som det står skrivet i 1 Mosebok 49:8:

*Juda, dig skall dina bröder prisa. Din hand skall vara på dina fienders nacke, din fars söner **skall buga sig** ("hishtachavà") för dig. (SFB)*

Moshè bugade sig i vördnad inför sin svärfar Yitrò.

I 2 Mosebok 18:7 står det skrivet:

*Då gick Mose ut och mötte sin svärfar, **bugade sig** ("hishtachavà") för honom och kysste honom, och när de hälsat varandra gick de in i tältet. (SFB)*

Kung Shlomo uttryckte sin respekt för sin mor Bat-Sheva genom att buga sig inför henne, som det står skrivet i 1 Kungaboken 2:19:

*Bat-Seba gick till kung Salomo för att tala med honom om Adonia. Då reste sig kungen och gick emot henne, **bugade sig** ("hishtachavà") för henne och satte sig. Man ställde också fram en stol åt kungens mor och hon satte sig till höger om honom. (SFB)*

Det hebreiska ordet "hishtachavà" används för att uttrycka respekt inför personer man vill hedra

Avraham bugade sig djupt inför folket i landet.

I 1 Mosebok 23: 7, 12 står det skrivet:

*Då reste sig Abraham upp och **bugade sig djupt** ("hishtachavà") för hetiterna, landets folk... Abraham **bugade sig djupt** ("hishtachavà") för landets folk. (SFB)*

David bugade sig tre gånger i vördnad inför kung Shauls son Yonatan, som det står skrivet i 1 Samuelsboken 20: 41:

*Men sedan pojken hade gått, kom David fram från södra sidan. Han föll ner till jorden på sitt ansikte och **bugade sig** ("hishtachavà") tre gånger. De kysste varandra och grät tillsammans, och David grät högt. (SFB)*

Det hebreiska ordet "hishtachavà" används för att uttrycka vördnadsfull respekt inför Messias

Vi skall nu se på ett par bibeltexter som profeterar om hur Messias, den smorde evige konungen, skulle komma att bli föremål för vördnadsfull hedersbevisning. Psalm 45 talar inte bara om ett bröllop mellan en kung i Israel och hans brud, utan den talar också profetiskt om det stora bröllopet mellan Messias och hans brud som kommer att ske i framtiden. I vers 11 finns en uppmaning till bruden att falla ner inför sin make, som det står skrivet:

*Låt konungen ha sin glädje i din skönhet, ty han är din herre, för honom **skall du falla ner** ("hishtachavà"). (SFB)*

Även Psalm 72 talar profetiskt om Messias framtida regering. Han kommer att råda över hela jorden från Davids tron i Yerushalayim. I vers 11 talas om hur världens alla kungar kommer att falla ner inför honom, som det står skrivet:

*Alla kungar **skall falla ner** ("hishtachavà") för honom, alla hednafolk skall tjäna honom. (SFB)*

Här har vi alltså två vittnesbörd från de hebreiska Skrifterna som förutsäger att Messias skulle bli föremål för denna form av vördnadsbevisning.

Sammanfattning

Vi skall avsluta detta kapitel med 1 Krönikeboken 29:20 där det står skrivet:

*Därefter sade David till hela församlingen: "Lova HERREN, er Gud." Då lovade hela församlingen HERREN, sina fäders Gud, och de bugade sig och **föll ner** ("hishtachavà") **för HERREN och för kungen**. (SFB)*

Här används ordet "hishtachavà" för att visa hur folket uttryckte sin vördnad både för den Evige och för kung David genom att falla ner för dem båda. Det lär oss att ordet "hishtachavà" inte uppenbarar vilken position av auktoritet som folket gav till den Evige respektive kungen. Om vi går tillbaka till det vi behandlade i förra kapitlet, kan vi förstå att när folket böjde sig ner i vördnad för kungen som den Evige hade insatt som agent, erkände de Honom som hade gett kungen den auktoriteten.

Med Toràn som bakgrund och dess förbud mot att tillbe det skapade i stället för Skaparen och erkänna skapade varelser som om de vore gudomliga, kan vi dra slutsatsen att folket inte ansåg kung David vara gudomlig och därför skulle vara värdig att få samma erkännande i tillbedjan som den Store Himmelske Konungen. Det är uppenbart att ordet "hishtachavà" varken kan uppenbara för oss i vilken grad folket erkände den Eviges position eller kung Davids position. Vi kan bara dra den logiska slutsatsen att de i sina hjärtan erkände den Evige som den Ende Sanne Elohim som ensam sitter på den högsta platsen högt över allt skapat och att kung David fick en underordnad vördnad i deras hjärtan. Det är helt orimligt och uteslutet att de skulle kunna erkänna kung David som den Högste eller som en gudomlighet. Samma princip gäller för Davids Son, Messias.

Vi kan då sammanfatta detta kapitel genom att säga att det hebreiska ordet "hishtachavà" inte är ett uttryck för erkännande av en gudomlighet, ett gudaväsen eller gudomlig natur, utan är ett yttre bevis för ett inre erkännande av personer som har auktoritet och värdighet, antingen det rör sig om den Evige själv, hans himmelska sändebud, hans delegerade mänskliga agenter eller andra hedervärda personer.

I nästa kapitel skall vi se hur det grekiska ordet som motsvarar "hishtachavà" används i den grekiska översättningen av de apostoliska Skrifterna (NT)